EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.8.24.
COM(2020) 462 final

2020/0215 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Covid19-járvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatok mérséklése érdekében az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet keretében Szlovákiának nyújtandó ideiglenes támogatásról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet (a továbbiakban: SURE-rendelet) meghatározza a Covid19-járvány okozta súlyos gazdasági zavarral küzdő, vagy annak komoly veszélyével fenyegetett tagállamoknak nyújtandó uniós pénzügyi támogatás jogi keretét. A SURE keretében nyújtott támogatás elsősorban a csökkentett munkaidős foglalkoztatás vagy a munkavállalók és az önfoglalkoztatók védelmét célzó hasonló intézkedések finanszírozását, és ezáltal a munkanélkülivé válás és a jövedelemkiesés előfordulásának csökkentését, valamint az említettekhez kapcsolódóan bizonyos – különösen a munkahelyeken bevezetett – egészségügyi vonatkozású intézkedések finanszírozását szolgálja.

2020. augusztus 6-án Szlovákia a SURE-rendelet szerinti uniós pénzügyi támogatást kért. A SURE-rendelet 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Bizottság konzultált a szlovák hatóságokkal, hogy ellenőrizze a tényleges és tervezett kiadások Covid19-világjárvány miatti hirtelen és nagymértékű növekedését, amely közvetlenül kapcsolódik a csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz és hasonló intézkedésekhez. A csökkentett munkaidős foglalkoztatás nemzeti rendszerének célja a munkavállalók és az önfoglalkoztatók védelme, és ezáltal a munkanélkülivé válás és a jövedelemkiesés visszaszorítása. A rendszer lehetővé teszi a gazdasági nehézségekkel küzdő vállalkozások számára, hogy ideiglenesen csökkentsék az alkalmazottaik által ledolgozott munkaórák számát, akik a le nem dolgozott órák után állami jövedelemtámogatásban részesülnek. A rendszerben azok a munkáltatók is részt vehetnek, amelyek 2020. március és 2021. december között ideiglenesen kényszerszabadságra küldték egyes munkavállalóikat. Az ilyen munkáltatók a kényszerszabadságra küldött munkavállaló szokásos bruttó fizetésének 80 %-áig, de legfeljebb havi 880 EUR összegig terjedően kérhetik a bérköltségek megtérítését, feltéve, hogy fenntartják a munkavállaló munkaviszonyát. A csökkentett munkaidős foglalkoztatás nemzeti rendszere mellett Szlovákia a következő kísérő intézkedéseket vezette be: a) alkalmazottankénti átalány-hozzájárulás 2020. márciustól szeptember végéig, amennyiben legalább 20 %-kal csökkent az értékesítés (az értékesítés csökkenésének mértékétől függően havi 180 EUR és 540 EUR közötti támogatás); b) a kötelező társadalombiztosítással rendelkező önfoglalkoztatóknak 2020. szeptember végéig fizetendő átalány-hozzájárulás, amennyiben legalább 20 %-kal csökkent az értékesítés (az értékesítés csökkenésének mértékétől függően havi 180 EUR és 540 EUR közötti támogatás); c) a rendelet útján bezárt vállalkozások esetében az alkalmazotti bruttó fizetések 80 %-ának megtérítése (legfeljebb 1 100 EUR összegig) 2020. szeptember végéig; valamint d) a szerződéses munkavállalók, az egyszemélyes társaságok és az önfoglalkoztatók számára havi 210 EUR átalányösszegű juttatás 2020. szeptember végéig.

Szlovákia benyújtotta a Bizottságnak a megfelelő információkat.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Bizottság javaslatot tesz a Tanácsnak arra, hogy fogadjon el végrehajtási határozatot a fent említett intézkedések támogatása céljából a SURE-rendelet keretében Szlovákiának nyújtandó pénzügyi támogatásról.

• Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

A javaslat teljes mértékben összhangban van az alapját képező (EU) 2020/672 tanácsi rendelettel.

E javaslat kiegészít egy másik, a tagállamok számára szükséghelyzet esetén támogatást biztosító uniós jogi eszközt, nevezetesen az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (EUSZA)

létrehozásáról szóló, 2002. november 11-i 2012/2002/EK tanácsi rendeletet (a továbbiakban: 2012/2002/EK rendelet). Március 30-án elfogadták az (EU) 2020/461 európai parlamenti és tanácsi rendeletet, amely az említett jogi eszközt módosítja abból a célból, hogy annak hatálya kiterjedjen a jelentős népegészségügyi szükséghelyzetekre, valamint meghatározza a finanszírozásra jogosult konkrét műveleteket.

- **Összhang az Unió egyéb politikáival**

E javaslat a jelenlegi Covid19-világjárványra válaszul hozott intézkedések közé tartozik, mint amilyen például a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés, és kiegészíti a foglalkoztatást támogató egyéb eszközöket, így az Európai Szociális Alapot és az Európai Stratégiai Beruházási Alapot (ESBA)/InvestEU-t. Azáltal, hogy a hitelfelvételt és a hitelnyújtást kihasználva támogatja a tagállamokat a Covid19-járvány sajátos esetében, e javaslat második védelmi vonalat hoz létre a csökkentett munkaidős foglalkoztatás és más hasonló intézkedések finanszírozására, elősegítve a munkahelyek megőrzését, és ezáltal védelmet nyújtva az alkalmazottaknak és az önfoglalkoztatóknak a munkanélküliség kockázatával szemben.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A szóban forgó eszköz jogalapja az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A javaslat a tagállam kérelmén alapul és az európai szolidaritás szellemében ideiglenes hitel formájában uniós pénzügyi támogatást biztosít a Covid19-járvány által érintett tagállamnak. Második védelmi vonalként az ilyen pénzügyi támogatás ideiglenes alapon segítséget nyújt a kormányzatok számára a csökkentett munkaidős rendszerek és egyéb hasonló intézkedések miatt megnövekedett közkiadásaik fedezéséhez, elősegítve azt, hogy megőrizzék a munkahelyeket, és ezáltal védelmet nyújtsanak az alkalmazottaknak és az önfoglalkoztatóknak a munkanélküliség és a jövedelemkiesés kockázatával szemben.

A támogatás segíteni fogja az érintett lakosságot, és hozzájárul a Covid19-válság okozta közvetlen társadalmi és gazdasági hatások enyhítéséhez.

- **Arányosság**

A javaslat tiszteletben tartja az arányosság elvét. Nem lépi túl az eszköz kitűzött céljainak eléréséhez szükséges mértéket.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **Konzultáció az érdekelt felekkel**

Annak érdekében, hogy a Tanács időben el tudja fogadni a javaslatot, azt rövid idő alatt kellett előkészíteni, ezért nem került sor konzultációra az érdekelt felekkel.

- **Hatásvizsgálat**

A javaslat sürgős jellegére tekintettel nem került sor hatásvizsgálatra.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A Bizottság számára lehetővé kell tenni a pénzügyi piacokon történő hitelfelvételt azzal a céllal, hogy a szóban forgó forrásokat továbbhitelezze a SURE eszköz keretében pénzügyi támogatást kérő tagállamnak.

A rendszer pénzügyi stabilitásának biztosítása érdekében a tagállami garanciákon kívül egyéb biztosítékok is beépülnek a keretbe, melyek a következők:

- szigorú és konzervatív pénzgazdálkodási megközelítés,
- a hitelportfólió olyan kialakítása, amely korlátozza a koncentrációs kockázatot, az éves kitettséget és az egyes tagállamokkal szembeni túlzott kitettséget, ugyanakkor elegendő forrást biztosít a leginkább rászoruló tagállamok számára, valamint
- lehetőségek az adósság átütemezésére.

2020/0215 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Covid19-járvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatok mérséklése érdekében az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet keretében Szlovákiának nyújtandó ideiglenes támogatásról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Covid19-világjárvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE) létrehozásáról szóló, 2020. május 19-i (EU) 2020/672 tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) 2020. augusztus 6-án Szlovákia pénzügyi támogatást kért az Uniótól annak érdekében, hogy kiegészítse a Covid19-járvány hatásának és a munkavállalókat érintő társadalmi-gazdasági következményeinek kezelésére irányuló nemzeti intézkedéseit.

(2) A Covid19-járvány és a Szlovákia által a járvány megfékezése érdekében végrehajtott rendkívüli intézkedések, valamint a járvány társadalmi-gazdasági és egészségügyi következményei várhatóan drámai hatást gyakorolnak az államháztartásra. A Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése azzal számolt, hogy Szlovákia államháztartási hiánya és államadóssága 2020 végére a bruttó hazai termék (GDP) 8,5 %-a, illetve 59,5 %-a lesz. A Bizottság 2020. nyári időközi előrejelzése szerint Szlovákia GDP-je 2020-ban várhatóan 9,0 %-kal esik vissza.

(3) A Covid19-járvány következtében Szlovákiában a gazdaságilag aktív népesség jelentős része nem tudta folytatni tevékenységét. Mindez a (4) preambulumbekezdésben ismertetett nemzeti csökkentett munkaidős foglalkoztatással és hasonló intézkedésekkel összefüggésben a szlovákiai közkiadások hirtelen és nagymértékű növekedéséhez vezetett.

(4) Konkrétabban a Szlovákia 2004. augusztus 6-i kérelmében említett „foglalkoztatási szolgálatokról szóló 5/2020. sz. törvény” alapján számos intézkedés került bevezetésre a Covid19-járvány hatásainak kezelése céljából, ideértve azt a rendszert is, amely a munkavállalóikat 2020. március és 2021. december között ideiglenesen kényszerszabadságra küldő munkáltatók támogatására irányul. Az ilyen munkáltatók a kényszerszabadságra küldött munkavállaló szokásos bruttó fizetésének 80 %-áig, de legfeljebb havi 880 EUR összegig terjedően kérhetik a bérköltségek megtérítését, feltéve, hogy fenntartják a munkavállaló munkaviszonyát. Emellett számos kísérő intézkedést vezettek be: a) alkalmazottankénti átalány-hozzájárulás 2020. márciustól szeptember végéig, amennyiben legalább 20 %-kal csökkent az értékesítés (az

[1] HL L 159., 2020.5.20., 1. o.

értékesítés csökkenésének mértékétől függően havi 180 EUR és 540 EUR közötti támogatás); b) a kötelező társadalombiztosítással rendelkező önfoglalkoztatóknak 2020. szeptember végéig fizetendő átalány-hozzájárulás, amennyiben legalább 20 %-kal csökkent az értékesítés (az értékesítés csökkenésének mértékétől függően havi 180 EUR és 540 EUR közötti támogatás); c) a rendelet útján bezárt vállalkozások esetében az alkalmazotti bruttó fizetések 80 %-ának megtérítése (legfeljebb 1 100 EUR összegig) 2020. szeptember végéig; valamint d) a szerződéses munkavállalók, az egyszemélyes társaságok és az önfoglalkoztatók számára havi 210 EUR átalányösszegű juttatás 2020. szeptember végéig. Az átalányösszegű juttatás az (EU) 2020/672 rendeletben említett csökkentett munkaidős rendszerekhez hasonló intézkedésnek tekinthető, mivel célja, hogy védelmet biztosítson az önfoglalkoztatók, illetve a munkavállalók hasonló kategóriáiba tartozó személyek számára a jövedelemcsökkenéssel vagy -kieséssel szemben.

(5) Szlovákia teljesíti az (EU) 2020/672 rendelet 3. cikkében a pénzügyi támogatás igénylésére vonatkozóan meghatározott feltételeket. Szlovákia megfelelő bizonyítékot nyújtott be a Bizottságnak arra vonatkozóan, hogy a Covid19-járvány társadalmi-gazdasági hatásainak kezelése érdekében hozott nemzeti intézkedések következtében 2020. február 1. óta a tényleges és tervezett közkiadások 1 077 457 000 EUR-val emelkedtek. Ez hirtelen bekövetkezett és nagymértékű növekedést jelent, mivel az új intézkedések a szlovákiai vállalkozások és munkaerő jelentős hányadát érintik. Szlovákia a kiadások megemelkedett összegéből 390 262 000 EUR-t uniós forrásokból, 56 311 400 EUR-t pedig saját forrásokból kíván finanszírozni.

(6) Az (EU) 2020/672 rendelet 6. cikkének megfelelően a Bizottság konzultált a szlovák hatóságokkal, és ellenőrizte a 2020. augusztus 6-i kérelemben említett csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz és hasonló intézkedésekhez közvetlenül kapcsolódó tényleges és tervezett kiadások hirtelen és nagymértékű növekedését.

(7) Következésképpen pénzügyi támogatást kell nyújtani annak érdekében, hogy Szlovákia segítséget kapjon a Covid19-járvány okozta súlyos gazdasági zavarok társadalmi-gazdasági hatásainak kezeléséhez.

(8) E határozat nem sértheti az egységes piac működésének torzulásaira vonatkozó bármely, különösen az EUMSZ 107. és 108. cikke alapján lefolytatandó eljárás eredményét. Nem szünteti meg a tagállamokkal szembeni azon követelményt, hogy az EUMSZ 108. cikkével összhangban értesítsék a Bizottságot az állami támogatások lehetséges eseteiről.

(9) Szlovákiának rendszeresen tájékoztatnia kell a Bizottságot a tervezett közkiadások végrehajtásáról annak érdekében, hogy a Bizottság fel tudja mérni, hogy Szlovákia milyen mértékben hajtotta végre ezeket a kiadásokat.

(10) A pénzügyi támogatás nyújtására vonatkozó határozat elfogadása során a Tanács – az egyenlő bánásmód, a szolidaritás, az arányosság és az átláthatóság elvének alkalmazása mellett – figyelembe vette Szlovákia meglévő és várható szükségleteit, valamint az (EU) 2020/672 rendelet alapján más tagállamok által már benyújtott vagy benyújtani tervezett pénzügyi támogatás iránti kérelmeket,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Szlovákia teljesíti az (EU) 2020/672 rendelet 3. cikkében meghatározott feltételeket.

2. cikk

(1) Az Unió Szlovákia rendelkezésére bocsát legfeljebb 630 883 600 EUR összegű hitelt. A hitel maximális átlagos futamideje 15 év.

(2) Az e határozat által nyújtott pénzügyi támogatás rendelkezésre állásának időtartama az e határozat hatálybalépését követő első naptól számított 18 hónap.

(3) A Bizottság az uniós pénzügyi támogatást legfeljebb nyolc részletben bocsátja Szlovákia rendelkezésére. Egy-egy részlet kifizetése egy vagy több részfolyósítással történhet. Az első részlet keretében végrehajtott részfolyósítások futamideje meghaladhatja az (1) bekezdésben említett maximális átlagos futamidőt. Ebben az esetben a további részfolyósítások futamidejét úgy kell megállapítani, hogy a maximális átlagos futamidő az összes részlet kifizetése után megfeleljen az (1) bekezdésben említetteknek.

(4) Az első részletet az (EU) 2020/672 rendelet 8. cikkének (2) bekezdésében előírt hitelmegállapodás hatálybalépésétől függően kell rendelkezésre bocsátani.

(5) Az (EU) 2020/672 rendelet 4. cikkében említett uniós finanszírozás költségei az egyes részletek tekintetében, valamint a finanszírozás kapcsán az Unió által fizetendő díjak, költségek és kiadások Szlovákiát terhelik.

(6) A részletek nagyságáról és rendelkezésre bocsátásáról, valamint a részfolyósítások összegéről a Bizottság dönt.

3. cikk

Szlovákia a foglalkoztatási szolgálatokról szóló 5/2020. sz. törvény 54. cikke (1) bekezdésének e) pontjában előírtaknak megfelelő nemzeti csökkentett munkaidős foglalkoztatást és kísérő intézkedéseket finanszírozhatja.

4. cikk

Szlovákia [*DÁTUM: 6 hónappal e határozat kihirdetését követően*]-ig, majd azt követően hathavonta tájékoztatja a Bizottságot a tervezett közkiadás végrehajtásáról mindaddig, amíg a tervezett közkiadást teljes mértékben végre nem hajtották.

5. cikk

Ennek a határozatnak a Szlovák Köztársaság a címzettje.

6. cikk

Ezt a határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök